

Asia: VN/23102/2020

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevasta asetusalunnoksesta

Osa 1. Yleinen palaute asetusalunnoksesta

a. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteiden kokonaisuus selkeä ja ymmärrettävä?

-

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

-

Muutosehdotus em. osion parantamiseksi tai muu kommentti

-

b. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet toteutettavissa käytössänne olevaan tietojärjestelmään?

-

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

c. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet riittävät kattavat, jotta niiden perusteella voidaan antaa käyttöoikeudet kaikille asiakastietoja käsitteleville henkilöille?

-

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

-

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

d. Kuinka suuren osan työntekijöistä kohdalla käyttöoikeuksien laajuus muuttuu asetuksen myötä?

-

e. Miten asetusluonnoksen mukaiset käyttöoikeudet muuttaisivat ammattihenkilöiden työtä?

-

a. kustannukset euroina

-

b. työmäärä (htkk)

-

c. muutosten toimeenpanon edellyttämä aika kuukausina

-

d. tietojärjestelmämuutokset

-

Jos kyllä, kerro tarkemmin minkälaisia muutoksia

-

Osa 2. Käyttöoikeudet terveydenhuollossa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus kaikkiin asiakastietoihin?

Lääkärin kaikki työtehtävät (tarvittavaa tietoa ei voi etukäteen rajata) sekä lääketieteen opiskelijan kliininen vaihe klinikkakohtaisesti rajaten (jolloin on otettu huomioon työ eri osastoilla sekä päivystykset, joihin opiskelija osallistuu).

Onko laaja-alainen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

Kuvaus ei ole riittävä.

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?

Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

Asetusluonnoksessa lääkärit ovat ryhmässä "laaja-alaiset hoidolliset työtehtävät". Määritelmä ei ole lääkärin osalta riittävä, sillä kuvaus käyttöoikeuden potilaskohtaisesta kestosta puuttuu. Miten potilaan suostumuksen kattavuus laadukkaan hoidon toteuttamiseksi varmistetaan niin, ettei epäselvyyttä synny jälkikäteenkään? Milloin hoitosuhde alkaa ja loppuu?

Lääkärillä tulee olla aina saatavilla kaikki hoidon kannalta oleellinen tieto, jonka yksiselitteinen rajaaminen etukäteen ei ole mahdollista. Käyttöoikeusasetuksessa tulee ottaa huomioon lääkärin hyvin monenlaiset tehtävät potilastyössä sekä opetuksen tarpeet. Lääketieteen opiskelijan käyttöoikeudet koulutuksen kliinisessä vaiheessa tulisi olla rajatusti klinikkakohtaisesti samat kuin kliinistä työtä tekevien lääkärin.

Myös esimerkiksi vain lyhytaikaisesti potilaan tapaavalla päivystäjällä, radiologilla tai anestesiologilla tulee olla mahdollisuus jälkikäteen arvoida potilaan tilannetta. Potilas saattaa käydä myös terveyskeskuksessa vain harvakseltaan, mutta asian hoitaminen myös käyntien välillä ehkä useiden eri lääkäreiden toimesta voi olla tarpeen.

Lääkärin osalta hoitosuhde on määriteltävä hyvin väljästi, alkaen ajanvarauksesta, potilaan saapumisesta tai muusta yhteydenotosta hoitoyksikköön tai lääkärille osoitetusta tehtävästä potilaan asiassa. On voitava etukäteen perehtyä potilaan tilanteeseen, hakea tietoa ja mahdollisesti konsultoida.

Potilaan jatkovaiheita tulee voida jälkikäteen seurata. On voitava varmistaa hoitoratkaisujen oikeellisuutta, informaation kulkua ja potilaan tilan kehitystä. Jos lääkäri ei saa omasta työstään palautetta, käsitys omista hoitoratkaisuista voi vinoutua eikä myöskään oppimista tapahdu. Aikarajaa ei tule asettaa, vaan asiaan täytyy voida palata jos ilmaantuu uutta tietoa tai näkökulmia potilaan sairauteen liittyen.

Kyse ei ole vain yksittäisen potilaan hoidosta, vaan laajemmin potilasturvallisuudesta ja hoidon laadusta.

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

Onko rajattu hoidollinen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

Onko hoidon tuen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Asetusluonnoksessa sihteeri on sijoitettu potilashallinnon tehtäviin. Tehtäväkuvaus sisältää seuraavaa: "neuvonta, palveluihin ohjaus, palveluiden varaus, laskutus ja muistutuspalvelu". Kuitenkin terveydenhuollon sihteerin tehtäviä ovat mm. sairauskertomusten kirjoittaminen, tallentaminen ja postitus. Yksityissektorilla he mm. hoitavat postituksia vakuutusyhtiöille.

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Sihteerien käyttöoikeuksien tulee olla riittävät edellä mainittuihin potilastietoja koskeviin tehtäviin ja niiden tulee mahdollistaa terveydenhuollon työnjaon järjeistäminen. Sihteerit ovat aivan keskeinen ammattiryhmä lääkärin kirjaamistyön keventämisessä ja potilasvirran sujuvoittamisessa.

Tulisiko opiskeluhuoltoon kuuluva terveydenhuolto (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ja opiskeluhuollon psykologipalvelut) olla oma palvelunsa asetuksen 3 §:ssa?

-

Mitä potilastietoja opiskeluhuollossa välttämättä tarvitaan?

-

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan opiskeluhuollon potilastietoja?

-

Osa 3. Käyttöoikeudet sosiaalihuollossa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Mitä sosiaalihuollon asiakastietoja kuraattoripalvelussa välttämättä tarvitaan?

-

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan kuraattoripalvelun asiakastietoja?

-

Osa 4. Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon muissa tehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Lääketieteen opinnoissa on olennaista sisäistää ja ymmärtää kaikki potilaan kokonaistilaan vaikuttavat tekijät ja syy-seuraussuhteet. Tämä edellyttää mahdollisuutta tutustua potilastietoihin laajasti.

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?

Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

Lääketieteen opiskelijan käyttöoikeudet koulutuksen kliinisessä vaiheessa tulisi olla rajatusti klinikkakohtaisesti samat kuin kliinistä työtä tekevien lääkärien.

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?

Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?

Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

-

Osa 5. Muu palaute

Muita huomioita ja palautetta asetusluonnoksesta

Tarvittaisiin lääkärien tehtävien laajuuden kuvaaminen tosiasiallisia tarpeita vastaavaksi. Muistion määrittely ei ole selvästi tulkittavissa.

Juntumaa Auli
Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry